

je taisto popolnoma ali deloma nepristno, je kriv prestopka, če se v tem ne najde kako hujši kazni podverženo kaznjivo djanje, in naj se kaznuje z zaporom od 1 do 3 mescov.

Naberanje ali podpisovanje v ti namen, da bi se postavni nasledki kaznjivih djanj overli.

Kdor naberanje ali podpisovanje (skladov) za to napravi ali razglasi, da bi se zapadla zagotovšina, kazni v dnarjih ali odškodnine zavoljo kaznjivih djanj založile ali povernile. postane kriv prestopka, in naj se kaznuje z zaporom od 14 dni do 3 mescov.

(Dalje sledi.)

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Radostno vidimo konec tistega žalostnega prepíra, ki se je vnel med jugoslavenskimi časopisi, ki je vés pripraven spodjedati stebre jugoslavenske sloge in kačo neporazumljenja med bratovskimi narodi rediti. „Serbski dnevnik“ — da odkritoserčno govorimo — je nesrečno pravdo zbudil, „narodne novine“ pa so ji krono na glavo postavile, v katerih gospod Starčevič terdovratno terdi in si dokazati prizadeva, da ni Serba, da ni serbskega jezika. Da se s tako prederznim dokazovanjem nič ne opravi, ker je Serb in serbski jezik bil nekda in je tudi sedaj ravno tako spoznan iz filologiskega, zgodovinskega in državljanskega obzira, je jasno kot beli dan. — Kdo so bili junaki, ki so branili Evropo pred pokončevavnim polomescem? Kdo so bili junaki, pred katerimi se je Murat tresel, ki so na Kosovem polji popadali? kateri jezik so govorili? Mar o njih ne pričujejo stare pisma junaške dela, mar o njih ne govori sedanji svet? jih ne priznajo državne vlade? In pri vsem tem terditi, da Serbov ni, da ni serbskega jezika, ni le nespametno, temuč je nemiloin skoz in skoz krivično. Kdor tají Serba, zamore po enaki pravici tajiti tudi — samega sebe. Sicer je g. dr. Gaj v „narodnih novinah“ za dobro spoznal, preklicati, kar je g. Starčevič pisal, in zagotovil, da se je to brez njegove védnosti in volje zgodilo; vendar to njega le malo opraviči, ker prepír je že dolgo časa terpel, brez da bi bil g. vrednik „novin“ le čerhnul bil. Serbske novine se močno pa nekoliko strastno poganjajo za svojo pravično reč, „Svetovid“ in „Neven“ sta jo s hladno kervjo in v bratovski ljubezni pretresla. Naj mirno počiva dokončana pravda in na gomili njeni naj razcvetě cvetlica spoznanja: „svakemu svoje!“

* Presvetli cesar so podelili dragocen perstan g. dohtarju Miklošiču za jim posvečene bukve „monumenta linguæ palæoslovenice e codice suprasliensi“, ktere je cesarska akademija na svoje stroške natisniti dala. Za svoj staroslovenski slovník je bil slavni pisatelj že popred od njegovega veličanstva zlato svetinjo za védo in umetnost dobil.

* Dr. Hanuš v Pragi piše znamenito delo, dostavek namreč k „modroslovju naroda slavenskega v prisloviceh“ Čelakovskega.

* Gosp. Barrande je ravno dokončal imenitno in veliko delo v predpotočnih čveteronožnih zverin. Celo delo, ki se v Pragi že tiska, bo zneslo krog 100 pol v velikej čveterki.

* Poljski almanah za ženski spol, ki je v Varšavi za leto 1853 na svitlo prišel, prinese prav mikavne reči; posebno lepa je novela: „Iz knjige spominov“.

* Serbski pisatelj Svetozar Stojadinović izdaja novo delo pod naslovom: „Rasad (sadika) mudrosti“, v katerem bode kakih 1000 pregovorov starih in mlajih pisateljev.

* Vrednik Lumira, gospod Mikovec, bode sko-

raj izdal česko dramo pod naslovom: „O trepjev“. Predmet je vzet iz ruske dogodivščine.

* Poljski pisatelj Moračevski je izdal v 7 delih poljsko dogodivščino, ki seže od 17. stoletja do smerti Vladislava IV.

* V Kievu pripravlja k tisku svoje pesniške in prostoskladne dela Antonin Pietkevič.

* Nedavno je prišel na svitlo „kodex diplomatiški poljski“, v katerem so tiskane povelja poljskih kraljev, velikih knezov Litvanskih, bule papežev in drugi znameniti do zdaj ne natisnjeni spisi, ki imajo posebno vrednost za poljsko dogodivščino.

Kratkočasna podučnica.

Pred 50 leti.

Troje tičkov brez perja, kakoršnih je dosto po mestih, se gré sprehajati po polji. Najdejo na travniku kmetiča, ki je v mestu na sejmi konjiča kupil in ga domú pelje. Ker je pa mož enmalo preveč za likof dal, ga zmaga, sredi travnika se vleže, konja pri berzdi terdo derži in pod drevesam sladko zaspi. Tički tatvinskiga duha to viditi se tiho pomenijo, kmetiču konja vzmati. Konji berzdo z glave snamejo, in eden si jo na glavo natakne, in se zraven kmetiča vleže, — una dva na konja sedeta in oddirjata proč. Ko se kmetič zbudi, konja nikjer ni; vidi zraven sebe oberzdaniga človeka, se čudi in pravi, kaj je to? konja sim kupil zdaj pa človeka v berzdi imam. Slepár mu odgovori: Dober oče! hvala velika, da ste me kupili in da ste me rešili; dvě leti sim bil izdan, da sim mogel konj biti in veliko terpeti, vi pa ste me rešili. Dobrovoljni kmetič pravi: prav je, kaj je meni za te goldinarje, berzdo mi daj in pojdi srečno, pa le varuj, da ne boš več izdan, da se v kako hujši zver ne spremeniš. Norčevaje zapusti prekanjeniga kmeta, ki je take vraže terdno verjel.

Drugi somenj gré naš kmetič spet konja kupovat, kar na somnji vglada ravno tistiga konja, kteriga je bil unidan kupil, in pravi: Oho! kaj si pa že spet naredil, da si spet izdan. Naj te le kupi, kdor te hoče, jez te ne bom; spet bi se mi znal spremeniti! —

To je zgodba pred 50 leti. Mislim, da jo bo dan današnji vsak zasmehoval. V—i.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Černogore. Teržaški časnik je prinesel unidan sledečo važno novico: Turki bližnje Albanie so napadli Černogorsko. Nasproti se jim je postavil z obilno armado černogorski knez sam, jih 20 talianskih milj od mej nazaj zapodil in se terdnjave Spuske in Zabajške polastil. Pri velicem tergu Podgorica se je vnela huda vojska med njimi. Kako se je končala, še ni dovolj znano; le toliko se vé za gotovo, da so Černogorci kakih 100 turških glav v znamenje zmage domú poslali. V Kotor je prišel černogorski poslanec, 10.000 cekinov menjat, ki se bodo med junake razdelili. Radovedno se pričakuje, kaj se je dalje zgodilo.

Ker je Černogora, dežela hrabrega in svobodoljubnega slovanskega naroda, poslednji čas veliko imenitnost zadobila, od kar ji je Rusovski car samostojnost dogotovil, pristavimo k temu, kar smo lani precej obširno od Černogore pisali, iz „Agr. Zeit.“ še tole: „Černogora, sosedina od ene strani Turškega, od druge Austrianskega cesarstva, je kakih 65 štirjaskih milj velika; blizo 120.000 ljudi stanuje v nji; razdeljena je v doljno in gornjo Černogoro; doljna stran, nekda „Illyricum“, se imenuje dandanašnji Berda; gorna stran prav za prav Černogora. Cela deželica obstoji iz 8 nahij ali okrajin, ki se imenujejo: Katunska, Rěčka, Čerņička, Lišanska, Bělopavlička, Moračka, Piperska in Kučka. Nahia Katunska sloví v zgo-

dovini Černogorski pred vsimi drugimi nar bolj; nahja Bělopavlička ima imé od Bělega Pavla, od kterega nek celi rod Černogorski izvira. Vsih 8 nahij z 116 selišči zamore vsaki čas, če je treba, 20.000 junakov v vojsko dati; Turki zamorejo iz Bosne k večim 10 do 12.000 vojakov nad Černogorce poslati. Čeravno majhna deželica ima vendar nek 150 cerkvá.

Iz Siska 1. decembra. B. Zadnje 14 dní je bila pri nas žitna kupčija prav živa; vse ladje so iz Banata srečno došle in tudi tiste krajnske, s kterimi sta Anžok in Plevnik, pervikrat iz Krajnskiga, v Banat po žito šla. Prav tako! Kurajža veljá! — kdor ne vaga je brez blaga! Pri vsem tem pa, da je dosto žita tukaj, se derži cena večidel pri starim kupu. Pšenice nar bolji sorte, ktere gré veliko na Krajnsko, je vagán po 3 fl. 40 kr. do 3 fl. 45 kr.; prodalo se je že 8 do 10.000 vagánov, pa ravno se je spet 6000 vag. kupuje; Bečkerčke imamo velike zaloge, in je po 3 fl. 36 do 3 fl. 38 kr. Pančovanska se prodaja po 3 fl. 24 kr.; pa tudi po 3 fl. 30 kr. kakor je blago. — Za koruzo ni veliko kupca, na debelo ji je cena po 2 fl. 50 kr., bolj na drobno po 3 fl. Soršica je po 3 fl.; ječmen po 2 fl. 20 kr., boljši sorte za ólarje po 2 fl. 30 kr. Ovés je drag; že delj časa se plačuje tukaj po 1 fl. 45 kr. do 1 fl. 50 kr. vagán, pa tudi v Banatu se cena derži.

Pred ko ne bo žitna cena, kakor sim Vam jo danes naznanil, ostala skoz zimo; še le proti spomladi se zná v nekterih rečéh podražiti.

Voda je za vožnjo ladij še zmiraj prav pripravna; parobrodi pa se že pripravljajo za počitek, ker vsako leto 1. ali 2. decembra svojo vožnjo ustavijo. Voznikom po suhim do Zidaniga mosta se vožnje ne manjka; plačuje se od vagána po 14 do 15 grošev.

Letošniga 20gradniga slivovca se je te dni blizo 200 veder po 20 in 21 fl. prodalo. Češplje (slive) Bosniške so v skozni kupčii cent po 6 fl. 30 kr. do 6 fl. 40 kr.

Iz Zreč na Štajarskim 28. listopada. K. Kakšna živa potreba je ob ognju gasivnica, se je očitno vidilo spet pri nas, ko je 21. p. m. zvečer pri g. G. Wukašku gorelo; ljudje so scer na vso moč gasili in vbrani, da je še stena ostala; ko bi bil pa veter bil, bi bila nevarnost velika za farof, cerkev in šolo, ki so čisto blizo. K sreči ima posestnik svoje pohištva zavarovane, da je tako prevelike škode obvarovan. — Od letine pri nas Vam ob kratkim povém, da se je srednje obnesla; pšenice, reží, ajde je malo; ječmena, prosa, ovsá, tudi koruze dosto; fižol in krompir sta se dobro obnesla, pa krompir nam v kletih hoče čisto pognjiti; sena se je veliko nakosilo, otave pa malo; sadjoreja, žalibog! pri nas še spí. — Šola se pri nas dobro obnaša; pretesna že skoraj bode, ker zmiraj več otrok dohaja. Ker ravno od šole govorim, vprašam prijazno: kako je z napravo šole v Straniški fari sv. Lorenca? Al bo kaj? Tukaj, kjer velika cesta iz Konjic v Celje pelje in bi se lahko šola napravila, bi bilo želeti, da bi častiti gosp. župnik ali gosp. župan to reč sprožila in farmane iskreno spodbodila, da bi, spoznaje prid šolskiga podúka za mladino, se resno lotili te naprave, ktera bo soseščanam vsim v korist in slavo.

Iz Postojne 5. dec. M. Mislili bote, da pri nas že huda zima razsaja, ako Vam povém, da so pretekli teden blizo Logatca v Hotederšcu na lesičjo past precej veliciga volka za gobec vjeli, kteriga je potem nek kmet vstrelil in v Postojno pribasal; je pa ta volk tistiga veliciga čverstiga plemena, kterih so v naši oko-

lici lani 11 postrelili. In pri vsim tem, da od volka govorim, vam pošljem šopek dišečih vijolic iz Postojne *), ki sim jih pod milim nebam včeraj tukaj natergal, v dokaz, da ne le Dunajčanje se zamorejo z njimi letos ponositi, ampak tudi mi v tisti deželi, kjer je silna borja domá. Hvala Bogu, da imamo tako prijazno zimo ravno letos, ker nam je nek „miloserčin človeček“ namenil grozno drago peči kuriti. Pomislite! seženj derv pri nas po 7 fl. 40 kr, brez vožnje in sekánja, v vsim skupej blizo po 9 fl.! Al ni to od sile? v Postojni, kjer je les pred nosam! Nikar ne mislite, da delavci na železnici morebiti to dragino delajo, ker ti ne polena derv od tukaj ne dobivajo in se tudi železničarske dela še niso začele.

Kaj bi bile manj premožne družine o taki dragini počele, ako bi pri taki „volčji“ ceni derv bila zima huda! Vse je tedaj veselo, da imamo tako lepo vreme; tudi vožnja po Teržaški cesti je od zore do pozne noči tako živa, da komaj take pomnimo; voz se voza derži. Bog daj, da bi nam nebo do noviga leta tako milo bilo!

Iz Ljubljane. Kaj se pravi pridin biti, nam slavno kažejo gosp. fajmošter Zalokar, ki so poslali te dni kmetijski družbi že 4. del svojiga rokopisa o kmetijstvu, ki gojzdstvo razlaga. Še 5. del od „gospodarstva sploh“, in celo lepo delo bo za natís izgotovljeno.

Novičar iz mnogih krajev.

Ministerstvo podúka je dalo vse fare po celim cesarstvu popisati, kjer še nobene šole ni, da bo zvedilo natanjko stan šolstva in prevdarilo, kje je šol narbolj potreba. — V Dunajskih časnikih se bere, da sena Dunaji zbrani škofje sedaj posvetujejo, kako bi se večidel pičli dohodki kaplanov in marsikterih fajmoštrov poboljšati zamogli, ki za veliko dela imajo zares le malo plačila memo višjih duhovnov, da bi se tako plačila pri duhovnih po tisti razmeri obravnale, kakor pri višjih in nižjih vradnikih in vojaki. — Ministerstvo denarstva je določilo, da fajmoštri in kaplani in sploh vsi, ki iz verskiga zaklada (Religionsfond) plačila potegujejo, jih nimajo več pri glavni denarnici potegovati, ampak pri bližnjih davkovskih vradijah. — Oglas postave zastran pravíc Judov je napovedan. — Število deržavnih svetovavcov se bo še pomnožilo. — 56 novih hlaponov se izdeluje za vožnjo čez goro Semering, ker že prihodnje leto se ima vožnja blaga po ti gorski železnici začeti. — Naša vlada je z Rusovsko zavolj solí na 10 let pogodbo sklenila, po kteri se bo Rusii vsako leto za 4 milione solí iz Bohnie in Viličke prodalo. — Bivši minister Bruk gré s sporočili naše vlade v Berolin v zadevah nemške colne združbe, v kteri se dosihmal te vlade še niste mogle zediniti. — Na Erdeljskim se pritepejo cele trume volkov na velke ceste. — Napoleon je bil z 7 milioni 824.189 glasovi za cesarja izvoljen, 253.145 glasov je bilo zoper njega. On se piše sedaj: Napoleon III. po milosti Božji in volji ljudstva cesar Francoski. Ko je bil Napoleon cesar oklican, je pomilostil več zapertih in iz dežele pregnanih. Poslancam deržavnih oblastnij je odgovoril, da imé Napoleona „tretjiga“ je poklon tisti postavni vladi, ktera je Francoski deželi nar večí slavo naklonila (s tem je menil rajnciga cesarja Napoleona I., kteriga sinu je šlo imé Napoleona II.); poslednjič je rekel: „Prejmite mojo prisego, da hočem s terdno voljo mir ohraniti, dokler čast Francoska ne bo razžaljena“. — Angleži pomnožujejo svojo armado na morji; 5000 mornarjev bojo vnovič vdinjali in 4 nove velike parobrode si napravili.

*) Hvala lepa za spomladanski spominek!

Vred.